
Milostmi prezident šetřil

Milostmi prezident šetřil

Proti svému předchůdci udělil o čtvrtinu méně vyznamenání a zlomek milostí

Těch šťastných bylo málo.

Z devíti set žádostí o milost vyřídil prezident Václav Klaus kladně pouhých sedm. Šetřil i při udělování vyznamenání. Zatímco Václav Havel dokázal za rok udělit kolem stovky milostí a také si za tak vysoký počet vysloužit kritiku, jeho nástupce Václav Klaus zatím udělil milostí pouhý zlomek. Z devíti set žádostí o milost, které dostala prezidentská kancelář, vyhověl prezident Václav Klaus jen sedmi.

Ještě předtím, než udělil prvních pět, prohlásil, že milost je něčím zcela výjimečným. A pak podle toho postupoval. „Již v době své kandidatury, a dokonce dávno před ní, jsem se vyjádřil, že milost je institutem mimořádným, a podle toho názoru se také dnes chovám,“ prohlásil.

Důvody zprvu neřekl

Jenže také řekl, že se nesmějí skrývat důvody, proč byly milosti uděleny. Když vloni 11. prosince udělil prvních pět milostí, vyvolal nemalé rozpaky veřejnosti, neboť důvody prezidentská kancelář hned neuvedla. Teprve se zpožděním se lidé dozvídali, kdo vlastně prezidentskou milost dostal. Mezi omilostněnými byla Eliška Bojanovská, odsouzená za pětimilionový daňový únik, na niž byl vydán zatykač, protože utekla do ciziny, aby nemusela nastoupit do vězení. Shodou okolností však byla zatčena na hraničním přechodu v Mikulově, když se vracela do Česka, a skončila v cele předběžného zadržení, protože policisté nebyli o milosti ještě informováni.

Dalším omilostněným byl muž obžalovaný z krádeže, který po zahájení soudního procesu utrpěl úraz. Tím, že ho omilostnil, však prezident současně přehodnotil svůj někdejší názor, že prezident nemá udílet milost před pravomocným rozsudkem. Právě takový postup vyčítal svému předchůdci.

Žádosti čte sám. A všechny

Klaus se však od Havla odlišil také postupem, jakým milosti zkoumá. Zatímco Havel jejich udělení konzultoval s ministerstvem spravedlnosti, Klaus rozhoduje samostatně. Jeho postup si vysloužil pochvalu ombudsmana Otakara Motejla: „Sympatická je mi zvolená technologie, že si bez spisů prezident napřed přečte žádosti. A to bez mohutného úřadování, do kterého bylo za prezidenta Václava Havla zapojeno právě ministerstvo spravedlnosti,“ řekl Motejl v rozhovoru pro Lidové noviny. Motejl souhlasil i s Klausovým názorem, že milost má být něco zcela výjimečného. Na to, že Klaus žádosti o milost sám pečlivě studoval, si tak trochu postěžovala i manželka Livia. „On všechny ty žádosti opravdu četl a trvalo to iks týdnů - právě ty soboty a neděle, které jsme plánovali mít pro rodinu,“ řekla.

Sympatie veřejnosti si získala milost, kterou Klaus udělil letos 12. ledna. Dostal ji Aleš Kmeťo, jehož ve vězení brutálně zbil a zmrzačil spoluvězeň Vasyl Chonka a který sotva unikl smrti. Prodělal několik složitých operací, a přesto by si správně měl odpykat ještě polovinu z půlročního trestu. „Bylo by nelidské trvat na tom, že si má odsedět zbytek,“ uvítal milost pro Kmeťu státní zástupce Jaroslav Kandráč. Právě on obžaloval spoluvězně Chonku, který Kmeťu zmrzačil. Spolu s Kmetěm omilostnil prezident i Ukrajinu Oksanu Dudovou. „Jde o případ trestu vyhoštění a sloučení rodiny,“ řekl k případu Klausův mluvčí Petr Hájek.

Touto v pořadí sedmou udělenou milostí prezident zatím svou bilanci uzavřel. Ve třech případech byli omilostněni lidé, kteří měli vážné zdravotní problémy, ve zbývajících případech hrály roli rodinné důvody.

I řády prezident šetřil

Nejen málo milostí, ale také málo vyznamenání - takový byl první rok Klausova prezidentování. První možnost udělit vyznamenání měl Klaus vloni při příležitosti státního svátku České republiky 28. října. Zatímco Havel o rok dříve udělil řády osmi stovkám lidí, Klaus si k ocenění vybral dvacet osobností od politických vězňů přes sportovce až po válečné veterány. Nejvyšší ocenění - Řád bílého lva - získal jediný člověk, in memoriam generálmajor Alois Šiška, účastník československého odboje v Británii a vězeň komunismu. Mezi dalšími oceněnými byl například zesnulý šéf NKÚ Lubomír Voleník, bývalý osobní tajemník Jana Masaryka Antonín Sum, ale třeba také známý brněnský architekt Ivan Ruller. „Výběr z mnoha návrhů, které jsem dostal, nebyl jednoduchý. Snad jsem vybral dobře,“ řekl Klaus. Mezi oceněnými však byla i populární cembalistka Zuzana Růžičková, která je na seznamech spolupracovníků komunistické tajné policie, nedávno zveřejněných ministerstvem vnitra. Prezident čelil i výtkám, že vyznamenává své příznivce. Mezi oceněnými byli totiž i ti, k nimž má Václav Klaus osobní vazbu. Například herec Jiří Kodet, člen ODS a známý prezidentův sympatizant, či přednosta 1. interní kliniky Pavel Klener, na jehož oddělení se Klaus v létě léčil. K doporučení parlamentu přihlédl prezident jen ve čtyřech z několika desítek případů.

JEDEN ZE SEDMI. Pavlu Svědihovi, který havaroval v opilosti, odpustil prezident dvouletý podmíněný trest. Odsouzen byl pro ublížení na zdraví a ohrožení. Svědih si při nehodě zlomil obratle a je odkázán na invalidní vozík.